

Eerste hulp bij aanslagen

Bij ernstige ongevallen of aanslagen is het vaak bloedverlies dat slachtoffers de das om doet. Een cursus leert niet-medische hulpverleners zoals BHV'ers hoe zij levens kunnen redden.

Als traumachirurg ziet dr. Leo Geeraedts de nodige ernstige verwondingen langs komen. Hij weet dus als geen ander hoe belangrijk het is om ernstige bloedingen zo snel mogelijk te stelpen. Wie niet snel wordt geholpen na een ernstig ongeluk of een aanslag, loopt grote kans om dood te bloeden.

Geeraedts deed vorig jaar literatuuronderzoek naar de behandeling van ernstige bloedingen, toen hij op een gruwelijke manier door de actualiteit werd ingehaald: op 22 maart vonden de aanslagen in Brussel plaats. Het geweld was ernstig en heel dichtbij huis. Dit benadrukte voor Geeraedts en zijn collega dr. Georgios Giannakopoulos de noodzaak om een artikel te schrijven over de hulpverlening na een aanslag. In het artikel in Medisch Contact doen Geeraedts en Giannakopoulos een oproep om omstanders daarin een grotere rol te laten spelen.

Dood door bloeding

Nederland is tot nog toe gelukkig gespaard als het gaat om aanslagen. Maar er zijn landen waar wel veel ervaring bestaat met het reageren op terrorisme of grote schietpartijen. En daaruit blijkt dat omstanders levens kunnen redden, zegt Geeraedts. "Je kunt heel snel dood gaan door een ernstige bloeding. Mensen die al ter plaatse zijn, zoals politieagenten of bedrijfshulpverleners, kunnen optreden als ze de juiste kennis hebben. Dat dit resultaat oplevert, hebben we kunnen zien bij de aanslag tijdens de marathon van Boston. Omstanders hebben geholpen en levens gered." De kennis om op te treden bij calamiteiten is niet nieuw. Verwondingen die het gevolg zijn van een terroristische aanslag, zijn feitelijk oorlogsverwondingen. Amerikaanse soldaten hebben in oorlogsgebied altijd een tourniquet en een hemostatisch verband bij zich.

"Alle kennis die we hebben, is ontstaan uit de oorlogschirurgie", zegt Geeraedts. "Amerikanen hebben daar veel ervaring mee. Zij hebben precies bijgehouden wat wel of niet werkt."

In Amerika heeft dat geleid tot het initiatief Stop the bleed, save a life (www.bleedingcontrol.org). Gesteund door het Witte Huis roepen deskundigen gewone Amerikanen op om te leren wat zij kunnen doen bij ernstige bloedingen. Op de website staat informatie over de stappen die je moet nemen om hulp te bieden. In steeds meer bedrijven en publieke gebouwen hangt bovendien niet alleen een defibrillator, maar ook een bleeding control set. De inhoud: een makkelijk aan te brengen tourniquet, voorzien van etiket en stift om tijdstip van aanbrengen te noteren, en hemostatisch verband. In een nationale campagne roepen de acteurs van een populaire nieuwe ziekenhuisserie iedereen op te leren hoe je een bloeding kunt stelpen.

Het nieuwe reanimeren

Geeraedts wil ook in Nederland een maatschappelijke trend starten waarmee het net zo normaal wordt dat we leren om een bloeding te stelpen, als te reanimeren. Dat gaat verder dan de meeste BHV-opleidingen. Geeraedts: "In de Nederlandse Eerste Hulp-richtlijnen van het Oranje Kruis staat dat de georganiseerde eersthulpverlener een tourniquet of hemostatisch verband gebruikt wanneer hij daarin is geoefend. Dat is niet standaard het geval."

Meer training is dus nodig. Voor politieagenten die in hun beroep worden geconfronteerd met geweld en ernstige ongevallen, Of voor medewerkers van bedrijven en publieksinstellingen die het mikpunt kunnen worden van geweld of een terroristische aanslag. Maar ook voor BHV'ers en andere werknemers van bedrijven

met bovengemiddelde kans op een ernstig ongeval. Wie bewustzijn wil creëren, kan niet zelf stil blijven zitten. Geeraedts voegt de daad bij het woord met het Netwerk Acute Zorg Noordwest en VUmc Academie. Die bieden cursussen aan waarin deelnemers leren om levensbedreigende bloedingen te herkennen en daar eerste hulp op te verlenen. De cursus is gebaseerd op de bleeding control-training van bleedingcontrol.org. Geeraedts is hiervoor meerdere keren naar Amerika geweest en heeft toestemming gekregen de cursusmaterialen in Nederland beschikbaar te stellen. In november 2016 zijn de eerste twintig Nederlandse instructeurs opgeleid. De eerste cursussen hebben inmiddels plaatsgevonden. De basiscursus is voor leken die geen medische achtergrond hebben. De instructeurscursus vereist wel medische kennis. De eerste basisgroep bestond uit BHV'ers van Amsterdamse publieksinstellingen. Geeraedts vindt het niet gek dat BHV'ers belangstelling hebben. "Dat zijn ook binnen het bedrijf de mensen die in actie komen wanneer er iets gebeurt."

Stop de bloeding-set

Training alleen is niet genoeg. Mensen moeten ook de middelen hebben om te kunnen ingrijpen. Op internet worden verschillende stop de bloeding-sets aangeboden. Zo'n set moet in ieder geval bevatten:

- 1 paar Nitril handschoenen
- 1 tourniquet
- 1 gaas met of zonder stollingseigenschappen
- 1 traumazwachtel

En optioneel:

- schaar: om kleding weg te knippen
- stift: om het tijdstip op de tourniquet te noteren
- isolatiedeken: om het slachtoffer warm te houden

Het team van 'Stop de bloeding – red een leven' waarschuwt dat het van belang is om vóór aankoop goed de inhoud te bestuderen. Bevat de set de aanbevolen hulpmiddelen van de juiste kwaliteit? Het team is in gesprek met aanbieders om in Nederland de aankoop van goede sets te vergemakkelijken. Meer weten? Kijk op www.stopdebloedingredeenleven.nl.

Je kunt heel snel sterven door **een ernstige bloeding**

STOP de BLOEDING

RED EEN LEVEN

www.stopdebloedingredeenleven.nl

STOP de BLOEDING

RED EEN LEVEN

Wat je moet weten om een bloeding uit een wond te stoppen.

Zorg voor je eigen veiligheid.

Is er sprake van levensbedreigend bloedverlies?

Gebruik een (schone) doek/T-shirt. Geef stevige druk direct op de wond.

Heb je de beschikking over een Stop de Bloeding-Set?

Nee: Blijf stevige druk direct op de wond geven.

Ja: Waar is de wond?

Arm/Been: Tourniquet beschikbaar? Ja: Breng aan boven de bloeding. Draai aan tot de bloeding stopt. Nee: Stop de wond op met gaas (met stollingseigenschappen) of schone doek. Geef stevige, directe druk.

Hals/Schouder/Lies: Stop de wond op met gaas (met stollingseigenschappen) of schone doek. Geef stevige, directe druk.

stop de bloeding - red een leven, 2016 ©